

Студент 4 курсу
факультету обліку і аудиту ХНЕУ

ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ УКРАЇНИ НА ФОНДОВОМУ РИНКУ

Анотація. Розглянуто стан діяльності комерційних банків на фондовому ринку, запропоновано шляхи подальшого розвитку.

Аннотация. Рассмотрено состояние деятельности коммерческих банков Украины, предложены пути дальнейшего развития.

Annotation. The basic problems of activity of the commercial banks of Ukraine are considered, ways of the further development are offered.

Ключові слова: фондовий ринок, комерційний банк, проблема.

Сучасна трансформація національної економіки відкрила новий етап у розвитку банківської системи України. На сьогодні спостерігається тенденція розширення спектра банківських операцій та появи нових послуг. Важливим моментом сучасного етапу функціонування банківського сектору України є активізація участі комерційних банків на фондовому ринку.

Операції з цінними паперами є новим елементом у діяльності комерційних банків. У сучасних умовах виникають суперечності щодо місця банків на цьому ринку та ефективності їх участі. Саме тому необхідно оцінити сучасний стан діяльності комерційних банків на фондовому ринку з метою визначення шляхів подальшого розвитку операцій банків з цінними паперами. Виходячи з реальної дійсності, тема діяльності банків на фондовому ринку є актуальною в наш час.

Різноманітні аспекти діяльності банків України на фондовому ринку широко досліджувалися багатьма вченими, такими як А. Яценюк, І. Брітченко, О. Гетьман та ін.

Метою даного дослідження є аналіз сучасного стану діяльності комерційних банків України на фондовому ринку, а також визначення шляхів покращення проведення банками операцій з цінними паперами.

Предметом дослідження виступає діяльність банків України на фондовому ринку країни.

Об'єктом дослідження є комерційні банки України

На сучасному етапі розвитку національної економіки України ринок цінних паперів є самостійним елементом ринкової інфраструктури, який характеризується стрімким та динамічним розвитком, а також появою на ньому нових учасників. Серед них особливе місце займають комерційні банки. Оскільки банки можуть виконувати широкий спектр операцій одночасно, їх роль на фондовому ринку зростає з кожним днем. Саме тому вони виступають найефективнішими діючими учасниками на даному сегменті ринку.

На фондовому ринку можна виділити три напрями діяльності комерційного банку: як емітента, як інвестора та як професійного учасника [1]. Проте одним із найперспективніших напрямів діяльності банків на фондовому ринку є організація випусків цінних паперів, зокрема корпоративних облігацій, що надає їм значної переваги серед інших учасників. Оцінюючи сучасну діяльність комерційних банків на фондовому ринку, слід відзначити, що сьогодні існує неоднакова думка щодо їх місця на ньому. Перш за все це пов'язано з тим, що банки становлять потужний фінансовий апарат, який має більші знання і можливості, ніж інші фінансові об'єднання і тому існує загроза того, що вони можуть стати монополістами на цьому ринку та заважати його розвитку. Проте, на думку автора, у сучасних умовах банки є найбільш кваліфікованими та підготовленими установами, які можуть глибоко вникнути в ринкову структуру та сприяти ефективному функціонуванню фондового ринку. Аналізуючи діяльність банків України на фондовому ринку, необхідно відмітити позитивні тенденції в проведенні таких операцій, про що свідчить поступове, але постійне збільшення їх частки серед інших учасників. У 2011 році комерційні банки посіли друге місце серед страхових компаній та підприємств і інших організацій, які зареєстрували найбільші випуски облігацій і їх частка становила 42,5 % у загальному обсязі. Найбільший випуск облігацій зареєстрував Приватбанк — близько 1 млрд грн за двома випусками [2].

Загалом можна говорити про позитивну тенденцію в діяльності комерційних банків на фондовому ринку. Проте існують певні негативні фактори, які гальмують процес проведення банками операцій з цінними паперами, і тому виникає потреба розробки шляхів їх подолання.

Оскільки головною проблемою є нерозвиненість самого ринку цінних паперів, необхідно вдосконалювати його інфраструктуру, а також проводити ефективну державну політику щодо оподаткування операцій на фондовому ринку. Іншою, не менш важливою проблемою, яка гальмує роботу комерційних банків на фондовому ринку, є нестабільність політики держави на ринку цінних паперів. Саме тому слід вдосконалювати законодавчу базу, що регулює діяльність банків на фондовому ринку, а також створювати сприятливі умови для роботи банків з цінними паперами. Важливим фактором є низький ступінь довіри населення до самих банків, отже, необхідно розробляти ефективну модель участі комерційних банків на фондовому ринку, посилювати банківський менеджмент та вдосконалювати власну політику банків щодо проведення операцій з цінними паперами.

Таким чином, на основі проведеного дослідження можна зробити висновок, що сьогодні діяльність комерційних банків на фондовому ринку має позитивні зрушення, про що свідчить зростання їх частки серед загального числа учасників. Загалом стан операцій банків з цінними паперами є задовільний, однак існують певні проблеми, які гальмують діяльність банків на фондовому ринку. Зазначені рекомендації не можуть повністю вирішити проблем, пов'язаних із проведенням банками операцій з цінними паперами, але вони є рушійними у сфері вдосконалення банківської діяльності на фондовому ринку.

Наук. керівн. Глебова Н. В.

Література: 1. Яценюк А. Фондовий ринок України: проблеми та перспективи розвитку / Яценюк А. // Вісник НБУ. – 2009. – № 11. – С. 4–9. 2. Брітченко І. Роль комерційних банків у розбудові фондового ринку України/ Брітченко І., Перепелиця Р. // Вісник НБУ. – 2010. – № 4. – С. 23–27. 3. Гетьман О. Економічна характеристика ризиків у процесі банківського інвестування на фондовому ринку / Гетьман О. // Вісник Національного банку України. – 2011. – № 6. – С. 40–43.